

Deres ref:

Vår ref: JSGR 2016/5319

Dato: 12.10.2016

Perspektiver for utbygging av institusjonsplasser og omsorgsbygg

I Formannskapetets møte 29. september 2016 orienterte kommunalsjef Anne Kari Haugdal om utviklingsprosessene inne helse- og velferdsområdet i kommunen. Undervegs i denne orienteringen ble det konkludert med at formannskapet skulle få et notat om noen av de krevende dimensjonene vi nå ser i prosessen.

Dagens planer for bygging av omsorgsboliger på ØBH

Planleggingen av heldøgns bemannede omsorgsboliger for demente på ØBH er i gang.

Planskissene så langt er å omgjøre deler av bruken på avdelingene Fredheim slik:

- Post 1 og 2, tilsvarende 13 institusjonsplasser, omgjøres til korttids- og avlastningsplasser. I tillegg etableres det en poliklinikk for utredning av demens.
- Post 3 med 7 plasser opprettholdes i sin nåværende driftsform.
- Det bygges 4 skjermede institusjonsplasser i tilknytning til post 3.

Nytt bygg/renovering av eksisterende bygg skal inneholde:

- 5 bokollektiv med heldøgns omsorg for demente à 8 plasser, tilsammen 44 plasser.
- Aktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt, inklusive de som har skjernet dagtilbud på dagens Arken.
- Lokaler for fastleger og fysioterapeuter.
- Kulturkafe/kantine med plass til 100 personer.
- Bygget skal være kommunens signalbygg med tanke på det grønne skiftet.

Finansiering av nye helsebygg

Regjeringen har i forslag til Statsbudsjett for 2017 bebudet en omlegging av investeringstilskuddet for bygging av omsorgsboliger og institusjonsplasser. Endringen innebærer at det gis tilskudd til prosjekter som gir netto tilvekst av heldøgns omsorgsplasser. Med netto tilvekst menes at det totale antallet heldøgns omsorgsplasser i kommunen skal øke. Kommuner som mottar tilskudd skal ikke kunne avvikle gamle plasser i takt med at nye tilskuddsfinansierte plasser tas i bruk. Innfasing av den nye ordningen skjer gradvis i 2017 – 2020, og fra 2021 gis det kun støtte til prosjekter som øker det totale antall plasser.

Mulighetsrommet: Samordning av institusjonsplasser og omsorgsboliger i ett bygg

Kommunen har en bygningsmasse totalt på ca 80 000 m². Det er et generelt behov for å redusere den kommunale boligmassen. Den pågående utviklingsprosessen har undervegs naturlig gjort en vurdering av om kommunen er best tjent med å samordne kommunens to institusjoner til én. Dette er det betimelig å avklare nå - før planene på ØBH er kommet for langt.

Postadresse:

Johannes Bruns gt. 2
7650 Verdal
Tlf. 74048200

Saksbehandler:

Jostein Grimstad
jostein.grimstad@verdal.kommune.no
Tlf. 74 04 82 59

Organisasjon:

Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: <http://www.verdal.kommune.no>

Dette gjør at det er naturlig å få høre formannskapetets refleksjoner og meninger – en form for avklaring av de politiske perspektiver i formannskapet – med hensyn til om det vurderes som hensiktsmessig å se bygging av omsorgsboliger på Ørmelen bo og helsetun (ØBH) i sammenheng med framtidens behov for institusjonsplasser, som i dag er lokalisert på Verdal bo og helsetun (VBH).

Rådmannen har av den grunn besluttet å stille planleggingen av byggeprosjektet på ØBH i bero i en 14 dagers periode, slik at det kan gis politiske perspektiver på om det skal rigges en prosess hvor institusjons- og omsorgsplasser samles i ett felles bygg. Disse perspektivene vil rådmannen så ta med inn i arbeidet med rådmannens forslag til økonomiplan 2017 – 2020.

Dagens VBH

VBH ble bygd i 1983, og har 69 institusjonsplasser. Bygningsmassen er krevende med tanke på å tilfredsstille dagens krav, og ikke minst fremtidens behov. Selv om institusjonen er noe rehabilitert de siste årene har den en funksjonalitet som ikke er i samsvar med behovene. Det f.eks. ikke eget bad på beboerrommene.

Framtidens kapasitetsbehov – heldøgns omsorg

Å erstatte gamle bygg i ett nytt bygg kan være lønnsomt, særlig med tanke på at dagens VBH er et gammelt og lite tilpasset bygg for dagens og fremtidens behov. Ut fra dagens planskisser på ØBH er det viktig å planlegge med høy grad av fleksibilitet hvis formannskapet beslutter å rigge en prosess hvor ØBH og VBH samles i ett nytt bygg.

- Nytt bygg må bygges slik at det er mulig å øke kapasiteten dersom det blir behov for flere døgnplasser.
- Omsorgsboligene som er planlagt for demente må ha en funksjonalitet slik at de kan omhjemles til institusjon når det er behov for det.
- Døgnplassene må være av en slik karakter at de kan brukes av ulike brukergrupper.
- Nytt bygg må ha en utforming som muliggjør fleksibel bruk av arealer mellom aktivitetstilbud, kafe/kantine, treningsrom, kontor- og møterom.

Tomtealternativ for et eventuelt nytt bygg

Det er ikke gjort vurderinger av hvilke alternativer som kan være mulige.

En nærliggende tanke er kommunens (ubebodde) tomt i Lensevegen, sammen med arealene i Lensevegen med boligmasse eid av Verdal boligselskap AS. Dette området er et attraktivt område for bygging av institusjon, omsorgsboliger og kontor til fastleger/fysioterapeuter. Etablering av et «helsebygg» i Lensevegen vil være gunstig særlig med tanke på de fysiske omgivelsene. Å ha tilgang på samfunnet utenfor institusjon/omsorgsboliger er viktig for de som får sitt tjenestetilbud der. Samtidig vil logistikken i helse og omsorgstjenesten forbedres ved en slik etablering – det vil bli kort avstand mellom Lensevegen, Stekke, NAV og hjemmetjenesten. Imidlertid er det sannsynligvis for små arealer, slik at det må gjøres undersøkelser om hvilke muligheter som finnes ut over dette.

Sluttvurderinger

Verdal kommune står altså overfor et vegvalg når det gjelder framtidens helsebygg i kommunen.

Statsbudsjettet legger opp til en endring i investeringstilskuddet for omsorgsboliger og institusjonsplasser, og det er betimelig å vurdere om det er behov for å samordne institusjons- og omsorgsplasser i et nytt bygg med bakgrunn i blant annet denne endringen. Kommunens økonomiske handlingsrom må styrkes, og reduksjon av kommunens boligmasse er en del av dette. Å rehabilitere 40 år gamle bygg er kostbart, og med de endringer regjeringen legger opp til i tilskuddsordningene, er det viktig å ta seg tid til å vurdere hva som er den beste løsningen for kommunen på sikt. Å forsinke bygging av

heldøgns omsorgsboliger på ØBH er ikke ønskelig, men likevel står kommunen overfor et vegvalg som det viktig å ta seg tid til å vurdere konsekvensene av.

Faglig sett er institusjonsplasser som boform lite forenlig med de oppgaver primærhelsetjenesten skal løse framover, og behovet for å tilrettelegge dagens institusjonsplasser til behandlingsplasser (både kort- og langtid) vil øke i årene framover. Dagens VBH er ikke bygd for slik oppgaveløsning.

Bygningsmessige løsninger og ny teknologi skal bidra til å effektivisere driften av institusjons- og omsorgsboliger. Å ha et funksjonelt bygg som bidrar til å etablere et sterkere tverrfaglig fagmiljø, vil gi innbyggerne et tjenestetilbud som i større grad svarer på behovene. Dette er et bidrag til å redusere gapet mellom forventning og faktisk tjenestetilbud. Rekrutteringsutfordringene og kommunens økonomiske handlingsrom vil også styrkes i et slikt perspektiv.

Med dette etterspør rådmannen altså politiske perspektiver på om det skal rigges en prosess hvor institusjons- og omsorgsplasser samles i ett felles bygg. Disse perspektivene vil rådmannen så ta med inn i arbeidet med rådmannens forslag til økonomiplan 2017 – 2020. De formelle politiske beslutningsprosessene vil følge ordinære saksbehandlingsløp.

Jostein Grimstad

Anne Kari Haugdal